

Aftale

mellem

regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet om:

Initiativer vedrørende omgørelsesfristen i straffesager

20. september 2023

Tryghed, tillid og retfærdighed er fundamentet for et velfungerende retssystem. Det giver skår i tilliden til myndighederne, når der sker alvorlige fejl hos politiet og anklagemyndigheden.

I de senere år er der blevet sat fokus på en række sager om bl.a. seksualforbrydelser, hvor fejl hos politiet eller anklagemyndigheden har ført til, at sagerne ikke kunne komme for retten, fordi omgørelsesfristen i retsplejelovens § 724, stk. 2, var udløbet.

På den baggrund er partierne enige om at forlænge omgørelsesfristen fra de nuværende 2 til 4 måneder med henblik på bedre at kunne rette op på fejl hos politiet eller anklagemyndigheden vedrørende omgørelsesfristen i straffesager.

Endvidere er partierne enige om at udvide anvendelsesområdet for retsplejelovens § 1018 h, så forurettede i straffesager om voldtægt, overgreb på børn eller andet seksuelt forhold end samleje fremover kan få et krav om erstatning eller godtgørelse i anledning af fejl hos politiet eller anklagemyndigheden vedrørende omgørelsesfristen behandlet efter den forenkede proces i retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Det indebærer, at kravet behandles af anklagemyndigheden, og at anklagemyndigheden efter anmodning indbringer et eventuelt afslag for retten, der som udgangspunkt behandler sagen i strafferetsplejens former. Det betyder bl.a., at det er statsadvokaten, der tager sig af de praktiske foranstaltninger i forbindelse med sagens oversendelse, og at statsadvokaten oplyser sagen for retten.

Med henblik på en senere stillingtagen til spørgsmålet om en særlig godtgørelsesordning for fejl hos politiet eller anklagemyndigheden vedrørende omgørelsesfristen i straffesager er partierne desuden enige om, at Justitsministeriet inden udgangen af februar 2024 udarbejder et beslutningsgrundlag, som fremlægges for aftalepartierne, hvor fordele og ulemper ved indførelse af en sådan særlig godtgørelsesordning skitseres.

Partierne noterer sig, at Justitsministeriets Forskningskontor vil igangsætte en ny undersøgelse, der belyser tilfredsheden med politiet blandt kriminalitetsramte borgere, herunder ofre for voldtægt.

Derudover noterer partierne sig, at statsadvokaterne har indskærpet og præciseret de skriftlige retningslinjer for behandlingen af sager, hvor der skal meddeles en omgørelse til en person, der har været sigtet, og at statsadvokaterne har indført procedurer for kvalitetskontrol af alle omgørelsessager, således at proceduren kontrolleres af en fagligt ansvarlig medarbejder.

Partierne noterer sig endvidere, at der i enkelte politikredse desuden er taget en række lokale initiativer, der har til formål at mindske risikoen for, at fejl fører til, at politiet og anklagemyndigheden ikke kan forfølge sagen.

Partierne noterer sig desuden, at Rigsadvokaten og Rigspolitiet har anmodet politikredsene om at indføre nye retningslinjer, som indebærer, at der fremover så vidt muligt skal tage telefonisk kontakt til den forurettedes bistandsadvokat, den forurettede eller dennes værge(r) i forbindelse med, at der træffes afgørelse om påtaleopgivelse i voldtægtssager og sager om overgreb mod børn samt i sager om andet seksuelt forhold end samleje, medmindre særlige omstændigheder gør, at dette skønnes uhensigtsmæssigt.

Partierne noterer sig ydermere, at Rigsadvokaten har bedt politikredsene om at udarbejde lokale retningslinjer for sagsbehandlingen i sagerne. Retningslinjerne vil bl.a. skulle indeholde procedurer, der har til formål at sikre effektiv kontrol med, at afgørelser om påtaleopgivelser sendes til alle parter i sagen, og at datoen for omgørelsesfristen er anført korrekt og ensartet i de relevante skrivelser, hvorefter de vil kunne implementeres og i relevant omfang indgå i statsadvokaternes løbende tilsyn.

Partierne noterer sig derudover, at statsadvokaterne har indført procedurer, der sikrer, at statsadvokaturerne ved modtagelse og visitation af en klage over en afgørelse om påtaleopgivelse kontrollerer, at politikredsens angivelse af afgørelsesdato og omgørelsesfrist i indstillingen er korrekt, og at bistandsadvokaten, den forurettede eller dennes værge(r) så vidt muligt underrettes telefonisk, hvis der er begået sagsbehandlingsfejl, som indebærer, at en klage ikke kan realitetsbehandles.

Partierne noterer sig endelig, at der er blevet nedsat en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe i anklagemyndigheden, som skal komme med forslag til yderligere forbedringer af den administrative sagsbehandling og driftsstyring i sager om påtaleopgivelse.